Halfjaarrapportage 2024

Gemeente **Borne**

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
2 Programma's 5
2.1 Wonen en leven 6
2.2 Duurzame toekomst 9
2.3 Inclusieve samenleving 12
2.4 Bestuur en samenleving 17
2.5 Financieel gezond 20
3 Projecten en investeringen 23

1 Inleiding

Hierbij treft u de halfjaarrapportage 2024 aan. Deze is anders van opzet dan u gewend bent. Zoals in de P & C gids 2024 staat laat de halfjaarrapportage afwijkingen zien in beleidsverantwoording en financiële afwijkingen als deze relevant of politiek interessant zijn. Deze rapportage bevat dus alleen positieve en negatieve afwijkingen in vergelijking met de vastgestelde afspraken en vastgelegde budgetten uit de programmabegroting 2024 – 2027. Daardoor is deze rapportage beknopt. De raad heeft hierdoor beter inzicht in afwijkingen ten opzichte van de gemaakte afspraken in de programmabegroting 2024 – 2027 zien. Hierdoor kan hij beter zijn controlerende rol waarmaken. Dit past bij de door de gemeenteraad vastgestelde notitie werkwijze Sturen en Verantwoorden.

Het algemene beeld is dat de afspraken redelijk op koers liggen. Dit betekent dat de beleidsvoornemens in de programmabegroting 2024 – 2027 geen bijstellingen nodig hebben. De afwijkingen in deze rapportage zijn voorzien van een gewijzigde planning, waar het gaat om de financiële afwijkingen doen wij financiële voorstellen. Dat we redelijk op koers liggen komt door het algemene uitgangspunt van de programmabegroting 2024 - 2027: we maken af waar we mee bezig zijn en doen een pas op de plaats voor nieuw beleid.

In onderstaand overzicht is per programma het saldo van baten en lasten weergegeven zoals deze is gepresenteerd bij de meerjarenbegroting 2024- 2027. Dit is het saldo na verwerking van het saldo met de reserve beleidsontwikkeling. Dit is ook de reden waarom de actuele begroting op € 0 sluit.
In de prognose is vervolgens de bijgewerkte begroting met de mutaties in de halfjaarrapportage weergegeven. Het saldo van deze halfjaarrapportage is afgerond € 848.000 positief. Zie hiervoor ook de tabel onderaan dit hoofdstuk.

In deze rapportage staat het voorstel om dit positieve resultaat in de reserve beleidsontwikkeling te storten conform bestendige gedragslijn. Alle tabellen in dit document zijn afgerond op duizendtallen. Hierdoor kunnen er afrondingsverschillen voorkomen.

Tekstueel worden in de programma's alleen de afwijkingen verklaard. Dit geldt ook voor onze investeringen en kredieten. Naast de afwijkingen zijn er ook wijzigingen die financieel technisch en beleidsarm van aard zijn, maar wel programma overstijgend. Deze veroorzaken op programma thema niveau behoorlijke afwijkingen, maar het saldo hiervan sluit op € 0. Het gaat hier bijvoorbeeld om prijs en loongevoelige budgetten. Deze zetten per saldo in 2024 met € 3,5 miljoen uit. Hier staat echter eenzelfde onttrekking uit de stelposten tegenover. Per saldo resteert in de stelpost prijscompensatie € 500.000.

Indien er binnen een thema geen afwijkingen zijn, wordt dit thema niet opgenomen in de tekst. Dit geldt ook voor financieel technische wijzigingen die hierboven zijn beschreven. Het positieve saldo wordt vooral veroorzaakt door incidentele voordelen zoals:

- een positieve meicirculaire (€ 700.000);
- hogere OZB inkomsten (€ 400.000) en
- vrijvallende rente en afschrijvingslasten (€ 300.000).

Hier tegenover staat een aantal nadelen, zoals:

- nabetalingen vanuit de VRT voor de FLO afkoop (€ 203.000);
- Swim2Play (€ 140.000) en
- beschikbaar stellen van budget voor het proces ombuigingsmaatregelen (€ 80.000).

Halfjaarrapportage 2024 (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
PR1 Wonen en leven	8.355	8.842	9.093	-252	N
PR2 Duurzame toekomst	4.583	4.608	5.158	-551	N
PR3 Inclusieve samenleving	38.662	39.821	49.914	-10.093	N
PR4 Bestuur en samenleving	14.284	14.504	16.985	-2.481	N
PR5 Financieel gezond	13.973	16.844	12.134	4.710	V
Totaal lasten	**79.857**	**84.618**	**93.285**	**-8.667**	**N**
Baten:					
PR1 Wonen en leven	2.785	3.010	3.036	26	V
PR2 Duurzame toekomst	3.346	3.346	3.803	457	V
PR3 Inclusieve samenleving	8.447	8.447	16.918	8.471	V
PR4 Bestuur en samenleving	507	507	620	114	V
PR5 Financieel gezond	65.946	69.309	69.755	446	V
Totaal baten	**81.030**	**84.618**	**94.133**	**9.514**	**V**
Saldo	**1.172**	**-**	**848**	**848**	**V**

2. Programma's

2.1 Wonen en leven

Het programma Wonen en Leven omvat verschillende (beleids)vakgebieden die te maken hebben met de fysieke leefomgeving, waaronder wonen, mobiliteit en ruimtelijke ordening.. De projecten en investeringen worden genoemd in hoofdstuk 4. We zetten in op versneld bouwen, onder andere in de Bornsche Maten. Bij het versneld bouwen is aandacht voor verschillende doelgroepen, zoals starters, ouderen, spoedzoekers, etc.: denk aan de bouw van 24 flexwoningen aan de Tichelkampweg. Binnen het thema mobiliteit komt de aanleg van de Vloedbeltverbinding nu steeds dichterbij en daarmee is het moment aangebroken dat we mogelijk een andere invulling van vrijkomende gronden van de N743 en N744 gaan onderzoeken. Ook met het klimaat adaptief inrichten van de omgeving zetten we stappen.

2.1.1 Ruimtelijke ontwikkeling

In de decembercirculaire 2023 zijn financiële middelen vanuit het Rijk ontvangen. Deze zijn onder meer bedoeld om te worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Voor de gemeente Borne betekent dit € 151.000 die gedekt worden uit de stelpost taakmutaties. Met het uitkeren van deze middelen kunnen we extra inzet of activiteiten ondernemen. Deze zorgen dat de processen goed aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn, zodat we voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. De invoering van de Omgevingswet bij de gemeente Borne bestaat uit drie onderdelen. Hierbij gaat het om:

1. De realisatie van de Omgevingsvisie;
2. De realisatie van het Omgevingsplan en
3. Het verder inrichten en verbeteren van de werkwijze/werkprocessen en ondersteunende IT-systemen in de Vergunningverlening-, Toezicht- en handhavingketen.

De genoemde € 151.000 wordt ingezet om de basis beter op orde te krijgen door specialistische kennis in te huren of te continueren, medewerkers op te leiden, digitaal kaartmateriaal en digitale data aan te schaffen en te ontsluiten en de inkoop van ondersteuning bij de software.

2.1.2 Mobiliteit en infrastructuur

Gemeenten moeten per 1 januari 2025 van het Rijk voldoen aan de zogeheten Data Top 15 voor verkeersaspecten. Dat is een wettelijke verplichting. Daarvoor moet in ieder geval het wegenbeheersplan worden geactualiseerd. De totale kosten hiervoor bedragen € 27.000. Bij het opstellen van de programmabegroting 2024 - 2027 was de uiterste datum van de verplichting nog niet bekend.

Parkeergarage

Door de toename van EV auto’s en laadpalen in parkeergarages, stelt de brandweer andere eisen aan de brandveiligheid. In overleg met de brandweer onderzoeken we dit najaar of ook de Bornse parkeergarage in de nabijere toekomst aanpassingen in het kader van de brandveiligheid behoeft.

2.1.3 Openbare ruimte

Vanwege de weersomstandigheden van het afgelopen na- en voorjaar moeten we meer gras-en watercultures verwijderen uit waterlopen, vijvers en dergelijke. Gras- en watercultures is materiaal dat uit sloten wordt gehaald om deze open te houden voor waterafvoer, zoals riet en modder. Door deze weersomstandigheden groeit dit beter. De verwachting is dat dit mogelijk leidt tot een overschrijding. Nu is nog niet in te schatten hoeveel dat is, temeer daar ook onderzocht wordt of dit maaisel als voedingsstof richting de agrariërs kan worden afgevoerd. Dit kan namelijk dienen als inkomstenbron.

Indexatie onderhoud straatverlichtingen

In de meerjarige overeenkomst voor het onderhoud van onze straatverlichting is een clausule opgenomen waardoor we verplicht zijn ons aan een indexatie te houden. Dit betekent een nadelig effect voor de gemeente Borne. Er is een verlenging van het huidige bestaande contract afgesloten voor de openbare verlichting waarin de mogelijkheid is opgenomen om dit bestaande contract 5 keer één jaar te verlengen. Hierbij worden jaarlijks de prijzen geïndexeerd, zoals het contract voorschrijft. De extra kosten van de indexering voor 2024 bedragen

€ 37.000. De gemeente heeft hiervoor een stelpost indexering prijscompensatie waaruit deze extra benodigde middelen gedekt kunnen worden.

2.1.4 Baten en lasten Wonen en leven

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten binnen het programma Wonen en leven bijgewerkt.

PR1 Wonen en leven (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Wonen en bouwen	1.248	1.648	1.832	-185	N
Ruimtelijke ontwikkeling	363	363	463	-100	N
Mobiliteit en infrastructuur	2.933	2.970	2.968	2	V
Openbare ruimte	3.811	3.861	3.829	32	V
Totaal lasten	**8.355**	**8.842**	**9.093**	**-252**	**N**
Baten:					
Wonen en bouwen	450	675	675	0	-
Ruimtelijke ontwikkeling	28	28	28	0	-
Mobiliteit en infrastructuur	26	26	26	0	-
Openbare ruimte	2.281	2.281	2.307	26	V
Totaal baten	**2.785**	**3.010**	**3.036**	**26**	**V**
Saldo PR1 Wonen en leven	**-5.570**	**-5.832**	**-6.057**	**-225**	**N**

Verschillenverklaring

Het saldo binnen het programma Wonen en Leven is € 225.000 negatief. Hiervan beïnvloedt € 27.000 het resultaat. De overige € 198.000 zijn budget neutrale verrekeningen met andere programma's. De volgende financiële afwijking binnen het programma Wonen en leven is van invloed op het resultaat:

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Mobiliteit en infrastructuur	Lasten	-27	N	Bijwerken wegenbeheersplan
Saldo PR1 Wonen en leven		**-27**		

De volgende afwijkingen zijn budgetneutraal, beleidsarm en technisch van aard, maar wel programma overstijgend. Het gaat voornamelijk om prijsstijgingen waarbij de tegenhanger op de stelpost prijscompensatie binnen het programma Financieel gezond zit:

Thema	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Wonen en bouwen	Lasten	-151	N	Taakmutatie
Wonen en bouwen	Lasten	-34	N	Loon- en prijsindexaties
Ruimtelijke ontwikkeling	Lasten	-100	N	Administratieve overheveling last vanuit Mobiliteit en infrastructuur
Mobiliteit en infrastructuur	Lasten	100	V	Administratieve overheveling van € 100.000 naar Ruimtelijke Ontwikkeling.
Mobiliteit en infrastructuur	Lasten	-71	N	Loon- en prijsindexaties
Openbare ruimte	Lasten	32	V	Administratieve bijwerking budgetten. Budgetneutraal verrekend met het programma financieel gezond
Openbare ruimte	Baten	26	V	Administratieve bijwerking rioolheffing. Budgetneutraal verrekend met het programma financieel gezond
Saldo PR1 Wonen en leven		**-198**	**N**	

De dekking van deze € 198.000 komt uit de volgende budgetten:

Programma/Thema	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Financieel gezond: financiën	Last	151	V	Taakmutatie
Financieel gezond: financiën	Last	47	V	Dekking uit de stelposten loon- en prijs
Saldo PR1 Wonen en leven		**198**	**V**	

2.2 Duurzame toekomst

In het programma Duurzame toekomst komen verschillende (beleids-)vakgebieden bij elkaar die te maken hebben met verduurzamen van onze leefomgeving zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en dergelijke. Ook bedrijvigheid, platteland, erfgoed en (vrije-) tijdseconomie maken onderdeel uit van dit programma.

2.2.1 Duurzaamheid

Voor de uitvoering van de regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energie (CDOKE) hebben wij extra middelen ontvangen vanuit het Rijk. Dit is een correctie op de inflatie. Deze middelen ter hoogte van € 57.000 worden toegevoegd aan de duurzaamheidsmiddelen waardoor dit een jaarlijkse verhoging van het te besteden budget betekent. De bestedingen worden toegelicht in het jaarlijkse uitvoeringsplan duurzaamheid. We verwerken dit voordeel incidenteel budgetneutraal in 2024. Bij de begroting 2025 - 2028 verwerken wij dit voor de overige jaren van de begroting.

2.2.2 Natuur, milieu en landschap

Er zijn extra kosten gemaakt voor bodemsanering voor de F35 en de Spanjaardswijk. Dit komt doordat de kosten voor bodemsanering niet geraamd waren. Over de F35 is de raad bij de jaarstukken 2023 geïnformeerd over het deel van de werkzaamheden die in 2023 plaats hebben gevonden. Maar ook in 2024 heeft een deel van de overschrijding bij de F35 plaatsgevonden. Samen met de kosten voor de Spanjaardswijk is er een aanvullende overschrijding van € 150.000 op het budget voor bodem. Om naar de toekomst toe vooraf een betere inschatting te maken over voorkomende bodemrisico's wordt er onderzoek gedaan naar het maken van een bodemrisicokaart. Hiermee kan er zowel financieel als uitvoeringstechnisch een betere planning gemaakt worden. Hierdoor kunnen risico's op onverwachte kosten worden verminderd. Onderdeel van deze risicokaart zijn milieu hygiënische verontreinigingen, maar ook Ontplofbare Oorlogsresten. De verwachte kosten hiervoor liggen rond € 25.000 waarvan een deel teruggevraagd kan worden via het gemeentefonds. Ook deze kosten kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve voor bodemsaneringen.
Bij de jaarstukken 2023 is besloten tot invoering van een bestemmingsreserve bodemsanering van € 1,5 miljoen. Bovengenoemde kosten worden onttrokken aan deze bestemmingsreserve bodemsanering.

In de decembercirculaire 2023 zijn vanuit de vrijval taakmutaties algemene dienst middelen ontvangen van het Rijk. Deze zijn voor de uitvoeringskosten van de gebiedsgerichte aanpak vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Het gaat om een bijdrage van €11.000. Deze incidentele middelen worden ingezet voor onze bijdrage in de samenwerking voor de gebiedsprogramma's. Het NPLG is inmiddels door het nieuwe kabinet stilgelegd, het is nog onduidelijk of en hoe dit een vervolg gaat krijgen.

De voorjaarsrapportage van de OmgevingsDienst Twente (ODT) laat in 2024 een overschrijding zien op geplande uren voor Borne. Mocht deze overschrijding aan het einde van het jaar plaatsvinden, dan zal dit resulteren in een naheffing over de afgenomen diensten. Hoe groot deze overschrijding zal zijn is nu nog niet duidelijk, omdat gekeken wordt op welke producten er meer uren worden gemaakt dan begroot en naar wat er gedaan kan worden om het totaal aantal uren te beperken. Bij de financiële eindejaarswijzigingen komen we terug op deze mogelijke overschrijding.

2.2.3 Bedrijvigheid en ondernemersklimaat

Op het Regionaal bedrijven terrein (RBT) vinden naar verwachting de laatste uitgiften plaats in 2024. De gemeenschappelijke regeling kan in 2025 worden beëindigd. De processtappen tot liquidatie van de gemeenschappelijke regeling die hiervoor nodig zijn, worden verder uitgewerkt. In de meerjarenraming is nog géén rekening gehouden met de beëindiging van de gemeenschappelijke regeling. De oorspronkelijke planning was dat de opheffing per 1 januari 2025 een feit zou zijn. Dat wordt niet gehaald omdat de overnemende partij, de gemeente Almelo, nu niet zo ver is om die datum te halen. Hiervoor moeten nog een aantal onzekerheden uitgezocht worden. De raad is hier onlangs over geïnformeerd.

2.2.4 Baten en lasten Duurzame toekomst

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten binnen het programma Duurzame toekomst bijgewerkt.

PR2 Duurzame toekomst (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Duurzaamheid	902	902	1.139	-238	N
Circulaire economie	2.233	2.233	2.327	-94	N
Natuur, milieu en landschap	833	833	1.026	-193	N
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	324	324	329	-5	N
Vrijetijdseconomie	292	317	337	-20	N
Totaal lasten	**4.583**	**4.608**	**5.158**	**-550**	**N**
Baten:					
Duurzaamheid	430	430	887	457	V
Circulaire economie	2.870	2.870	2.870	0	-
Natuur, milieu en landschap	0	0	0	0	-
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	46	46	46	0	-
Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	-
Totaal baten	**3.346**	**3.346**	**3.803**	**457**	**V**
Saldo PR2 Duurzame toekomst	**-1.238**	**-1.263**	**-1.355**	**-93**	**N**

Verschillenverklaring

Het saldo binnen het programma Duurzame toekomst is € 93.000 negatief. Dit resultaat ontstaat door budget neutrale, beleidsarme wijzigingen. Het gaat voornamelijk om prijsstijgingen, waarbij de tegenhanger op de stelpost prijscompensatie zit binnen het programma Financieel gezond.

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Duurzaamheid	Lasten	-400	N	Subsidie Nationaal Isolatieprogramma
Duurzaamheid	Baten	400	V	Subsidie Nationaal Isolatieprogramma
Duurzaamheid	Lasten	-57	N	Aanvullende CDOKE middelen
Duurzaamheid	Baten	57	V	Aanvullende CDOKE middelen
Duurzaamheid	Lasten	219	V	Budget neutrale administratieve verschuiving lonen
Circulaire economie	Lasten	-94	N	Loon- en prijsindexaties
Natuur, milieu en landschap	Lasten	-150	N	Bodemsaneringen, dekking uit reserve
Natuur, milieu en landschap	Lasten	-32	N	Loon- en prijsindexaties
Natuur, milieu en landschap	Lasten	-11	N	Overheveling taakmutatie
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	Lasten	-5	N	Loon- en prijsindexaties
Vrijetijdseconomie	Lasten	-20	N	Loon- en prijsindexaties
Saldo PR2 Duurzame toekomst		**-93**	**N**	

De dekking van deze € 93.000 komt uit de volgende budgetten:

Programma / Thema	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Financieel gezond: financiën	Baat	150	V	Dekking uit reserve bodemsanering
Financieel gezond: financiën	Last	-219	N	Budget neutrale administratieve verschuiving lonen
Financieel gezond: financiën	Last	151	V	Dekking uit de stelposten loon- en prijs
Financieel gezond: financiën	Baat	11	V	Dekking uit aanvullende rijksmiddelen
Saldo PR2 Duurzame toekomst		**93**	**N**	

2.3 Inclusieve samenleving

In het programma Inclusieve samenleving komen verschillende (beleids)vakgebieden bij elkaar die gaan over een inclusief, gezond en sociaal Borne waarin inwoners de ruimte hebben om naar eigen kunnen en wens mee te doen. Hierbij zijn de onderdelen maatschappelijke ondersteuning, jeugd, werk en inkomen (Participatiewet), gezondheid, sport, inburgering en vluchtelingen, onderwijs, cultuur en sport belangrijke pijlers. Op hoofdlijnen lopen we ook binnen dit programma op koers. Zo krijgt het Sociaal Hus steeds meer naamsbekendheid, het doorlopen participatietraject bij het opstellen en vaststellen van de cultuurnota "Meedoen is de Kunst 2024+" is als succesvol ervaren en de Inclusie-agenda 2024+ is vastgesteld door de raad.

2.3.1 Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning

De overschrijding van de budgetten Wmo is te verklaren door verschillende oorzaken. Het gaat onder meer om de verplichting om reële tarieven te betalen en om de jaarlijkse indexering van de tarieven voor Wmo ondersteuning. Deze kostenstijging is al voorzien bij de nota Kaderstelling 2025 - 2028 voor de komende jaren. Een andere oorzaak is dat het aantal inwoners die afhankelijk zijn van ondersteuning, is gegroeid. Daarnaast is sprake van een toename in de zwaarte van die ondersteuning. Dit is een gevolg van de vergrijzing en de opgave van het Rijk waarbij mensen langer thuis moeten blijven wonen. Hoe zwaarder de zorg, hoe hoger de kosten. Ook zien we een stijging van het cliënten met begeleiding. Dit alles leidt tot een geraamde kostenstijging van € 75.000.

2.3.2 Algemene voorzieningen

Op 16 april 2024 is de website van het Sociaal Hus www.sociaalhus.nl met een succesvolle en feestelijke bijeenkomst gelanceerd. Hierbij waren ruim 150 mensen aanwezig. Het is een platform voor en door Borne, Hertme en Zenderen waar een activiteitenagenda, prikbord, nieuwspagina en bijna 300 organisaties vermeld staan. Daarnaast geeft het informatie over verschillende alledaagse thema's. Ook is er een nieuwe website specifiek voor het vrijwilligerswerk in Borne ontwikkeld, met een vrijwilligersvacaturebank: www.vrijwilligerswerkborne.nl.

Er is een subsidie door ZonMW toegekend voor de versterking van zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie van € 125.000. Samen met CarintReggeland, TMZ, Wijkracht, Welbions gaan we onder andere een gecombineerde dagbesteding opzetten voor mensen met en zonder indicatie. We gaan bestaande activiteiten versterken en we gaan trainingen geven voor vrijwilligers over de Sociale Benadering. Deze activiteiten sluiten aan bij onze visie op het Sociaal Domein. Deze versterking en uitbreiding van de dagbesteding vindt plaats zonder gemeentelijke middelen, dus geen co-financiering. Deze incidentele subsidie geeft de mogelijkheid een kwartiermaker aan te stellen die plannen van aanpak opstelt ende samenwerking met partijen versterkt. Bij de bestaande activiteiten voor ouderen kijkt de kwartiermaker wat nodig is om de activiteiten ook voor beginnende dementerende ouderen toegankelijk te maken.

2.3.3 Gezondheid

Er is een kerntakendiscussie gestart over SamenTwente (GGD, OZJT en VTT) gericht op een duurzame regionale samenwerking die toekomstbestendig en betaalbaar is. De raad is hierover geïnformeerd en wordt verder meegenomen in dit traject.
De begroting 2024 van SamenTwente is verhoogd om uitvoering te kunnen blijven geven aan de inhoudelijke opgaven. Hiervoor heeft het algemeen bestuur SamenTwente positief besloten en de gemeenteraden zijn in de gelegenheid gesteld om hier zienswijzen op in te dienen.
De ingediende zienswijzen leiden niet tot een ander standpunt dan het voorstel waarover is besloten op 14 februari 2024. Voor informatiebeveiliging, -management en privacy is besloten om de begroting structureel te verhogen. Voor forensische geneeskunde is ingestemd met het voornemen van een Incidentele verhoging voor de jaren 2024 tot en met 2026. Voor Veilig Thuis Twente is ingestemd met het voornemen voor incidentele verhogingen in 2024.
Uitbreiding van de begroting is geen structurele oplossing voor alle inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. Hiervoor wordt ook gekeken naar de uitkomsten van de kerntakendiscussie eind 2024. Voor Borne betekent dit een incidenteel nadeel van in totaal € 64.000 afgerond, uitgesplitst naar:

- Informatiemanagement, -veiligheid en privacy € 25.000;
- Forensische geneeskunde € 17.000;
- Veilig Thuis Twente € 22.000.

2.3.4 Inburgering en vluchtelingen

Wij ontvangen een normvergoeding per beschikbare plek per dag voor de opvang van de Oekraïense ontheemden. Vanuit het Rijk hebben wij hiervoor in 2024 een bedrag van ongeveer € 7 miljoen ontvangen. De inschatting is dat er een deel van dit bedrag niet nodig is voor de opvang van Oekraïners en dus vrij kan vallen. Gezien de omvang van deze bedragen en ontwikkelingen die spelen wachten we hiervoor de financiële eindejaarswijzigingen af. Er gaat bijvoorbeeld een eigen bijdrage voor werkende Oekraïne worden ingevoerd. Na onderzoek van het Rijk hierover kan het normbedrag wijzigen. Conform de gemaakte afspraken is er op basis van de werkelijk gemaakte kosten een nabetaling gedaan aan de Zwanenhof van in totaal € 570.000 over 2022 en 2023.

Administratief gezien werd dit onderwerp tot en met 2023 binnen het programma Financieel gezond, thema financiën verantwoord. Vanaf 2024 wordt dit onderwerp verantwoord onder het thema inburgering en vluchtelingen binnen het programma Inclusieve samenleving.

2.3.5 Jeugd

Op een aantal onderdelen binnen Jeugd is sprake van een overschrijding. Deze worden hieronder kort puntsgewijs toegelicht:

- Uit onderzoek naar de inkoop en de bijbehorende reële tarieven blijkt dat de producten duurder zullen worden. Deze blijven binnen de gestelde bandbreedte, maar we verwachten voor 2025 een stijging.

- Het afgelopen half jaar was er een afname in gesloten plaatsingen. Dit zijn zeer dure plaatsingen en daarmee is er ook een afname in kosten op dit product. De trend is echter dat we meer inzetten op ambulante alternatieven. Ook dit zijn dure trajecten. De ambulante alternatieven worden momenteel weggezet op consultatie trajecten. Er is dan ook een stijging te zien op deze consultatie trajecten.

- Er is een stijging zichtbaar op crisistrajecten. De stijging wordt regionaal gezien. Op dit moment wordt er gekeken of deze stijging geduid kan worden. De trend is dat de maanden februari tot en met juni rustige maanden zijn in de crisiszorg en de piek in de zomermaanden juli en augustus plaatsvindt. Het is mogelijk dat door preventief handelen er nu een stijging te zien is, maar de stijging kan ook komen door corona. De doelgroep van de crisiszorg is nu eind basisschool/begin middelbare school leeftijd. In de eerste corona jaren zagen we een piek in aanvragen van kinderen uit groep 4 van de basisschool.

- Er is een stijging zichtbaar in trajecten bij de Raad voor de Kinderbescherming en daaruit volgt ook een stijging bij de gecertificeerde instellingen. Ook hier vallen de spoedmaatregelen op.

Tot slot kan binnen dit thema gemeld worden dat het project voor de jeugdhulpteams op de zorg intensieve scholen op zijn eind loopt. In oktober 2024 wordt een collegebesluit genomen op basis van een evaluatie of deze werkwijze structureel gecontinueerd moet worden.

2.3.7 Cultuur

De taakstelling door het Kulturhus is gerealiseerd. Deze is alleen niet goed administratief verwerkt in de begroting. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 50.000.

2.3.8 Sport

In 2021 is een exploitatieovereenkomst gesloten met Laco Borne BV waarin Swim2play bij Laco Borne is belegd. Dit contract eindigde per 31 augustus 2023. De middelen hiervoor zijn incidenteel in de begroting 2023 opgenomen. De intentie was om Swim2play onder te brengen binnen het nieuw op te richten sportbedrijf. Door uitstel van de oprichting van het sportbedrijf is het contract met Laco Borne verlengd tot en met 2025. Het contract is getekend na de totstandkoming van de begroting 2024. Bij de contractonderhandelingen lag de keuze voor om Swim2play te stoppen en een fors hogere exploitatie bijdrage van € 110.000 per jaar te betalen of om Swim2play voor € 140.000 door te zetten. Dit heeft er toe geleid om Swim2Play voor 2024 en 2025 incidenteel te verwerken in de begroting. Dit betekent een overschrijding van € 140.000 per jaar. Swim2Play stopt per 31-12-2025.

2.3.9 Baten en lasten Inclusieve samenleving

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten binnen het programma Inclusieve samenleving bijgewerkt.

PR3 Inclusieve samenleving (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Voorzieningen maatsch. ondersteuning	7.349	7.464	8.032	-568	N
Algemene voorzieningen	1.878	1.945	2.100	-155	N
Gezondheid	1.441	1.441	1.538	-97	N
Inburgering en vluchtelingen	344	344	7.265	-6.921	N
Jeugd	8.817	8.967	9.776	-809	N
Onderwijs	2.935	2.937	3.074	-137	N
Cultuur	764	836	928	-92	N
Sport	4.157	4.910	4.960	-50	N
Werk en inkomen	10.978	10.978	12.242	-1.263	N
Totaal lasten	**38.662**	**39.821**	**49.914**	**-10.093**	**N**
Baten:					
Voorzieningen maatsch. ondersteuning	277	277	277	0	-
Algemene voorzieningen	48	48	71	23	V
Gezondheid	219	219	219	0	-
Inburgering en vluchtelingen	214	214	7.812	7.598	V
Jeugd	88	88	381	293	V
Onderwijs	351	351	355	5	V
Cultuur	11	11	11	0	-
Sport	1.659	1.659	1.540	-119	N
Werk en inkomen	5.581	5.581	6.253	673	V
Totaal baten	**8.447**	**8.447**	**16.918**	**8.471**	**V**
Saldo PR3 Inclusieve samenleving	**-30.216**	**-31.374**	**-32.997**	**-1.622**	**N**

Verschillenverklaring

Het saldo binnen het programma Inclusieve samenleving is € 1.622.000 negatief. Hiervan beïnvloedt € 204.000 negatief het resultaat. De overige € 1.415.000 zijn budget neutrale verrekeningen met andere programma's. De volgende financiële afwijkingen binnen het programma Inclusieve samenleving zijn van invloed op het resultaat:

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning	Lasten	-75	N	WMO: vergrijzing
Algemene voorzieningen	Baten	125	V	Subsidie ZonMW
Gezondheid	Lasten	-64	N	Samen Twente
Cultuur	Lasten	-50	N	Taakstelling
Sport	Lasten	-140	N	Swim2Play
Saldo PR3 Inclusieve samenleving		**-204**	**N**	

In de onderstaande tabel staan de overige afwijkingen, deze afwijkingen zijn budgetneutraal, beleidsarm en technisch van aard, maar wel programma overstijgend. Het gaat voornamelijk om loon- en prijsstijgingen, waarbij de tegenhanger op de stelposten zit binnen het programma Financieel gezond.

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning	Lasten	-493	N	Loon- en prijsindexaties
Algemene voorzieningen	Lasten	-155	N	Loon- en prijsindexaties
Algemene voorzieningen	Baten	-102	N	Loon- en prijsindexaties
Gezondheid	Lasten	-33	N	Loon- en prijsindexaties
Inburgering en vluchtelingen	Lasten	-6.757	N	Budgetteren Oekraïnemiddelen
Inburgering en vluchtelingen	Baten	7.307	V	Budgetteren Oekraïnemiddelen
Inburgering en vluchtelingen	Lasten	-164	N	Loon- en prijsindexaties
Inburgering en vluchtelingen	Baten	291	V	Loon- en prijsindexaties
Jeugd	Lasten	-809	N	Loon- en prijsindexaties
Jeugd	Baten	293	V	Loon- en prijsindexaties
Onderwijs	Lasten	-137	N	Loon- en prijsindexaties
Onderwijs	Baten	5	V	Loon- en prijsindexaties
Cultuur	Lasten	-42	N	Loon- en prijsindexaties
Sport	Lasten	90	V	Loon- en prijsindexaties
Sport	Baten	-119	N	Loon- en prijsindexaties
Werk en inkomen	Lasten	-1.263	N	Loon- en prijsindexaties
Werk en inkomen	Baten	673	V	Loon- en prijsindexaties
Saldo PR3 Inclusieve samenleving		**-1.415**	**N**	

De dekking van deze € 1.415.000 komt uit de volgende budgetten:

Programma / Thema	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Bestuur en samenleving: organisatie	Last	-550	N	Budgetteren Oekraïnemiddelen
Financieel gezond: financiën	Last	1.965	V	Loon- en prijsindexaties
Saldo PR3 Inclusieve samenleving		**1.415**	**V**	

2.4 Bestuur en samenleving

Binnen dit programma komen onderwerpen als bestuur, communicatie, veiligheid en dienstverlening aan bod. Ook beleidsthema's als veiligheid en openbare orde, VTH (Vergunningverlening, toezicht en handhaving), APV en bijzondere wetten en de organisatie (HR) vallen binnen dit programma. Op hoofdlijnen lopen we binnen dit programma eveneens op koers.

2.4.1 Bestuur

De rekenkamers van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen en de griffiers van de gemeenten Hellendoorn en Twenterand starten na het zomerreces met een gezamenlijk onderzoek naar 'Twentse samenwerking'. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een extern bureau. Geprobeerd wordt om het onderzoek in het eerste kwartaal van 2025 af te ronden. De verwachting is dat het rapport in het eerste kwartaal van 2025 wordt opgeleverd. De vraagstelling richt zich op wat bij de diverse samenwerkingsvormen in Twente, de daadwerkelijk geboden mogelijkheden voor gemeenteraden zijn om de kaderstellende en controlerende rol op adequate wijze in te vullen (zijn er risico's voor een democratisch tekort). Deze doelstelling en dus ook de uitkomsten legt een verbinding met onze aan te passen nota samenwerking. Om die reden wordt de update van de nota samenwerking in het tweede kwartaal van 2025 voorgesteld. De oorspronkelijke planning was oplevering in het vierde kwartaal van 2024.

2.4.2 Participatie en communicatie

In 2024 zouden bestuur en organisatie opgeleid worden naar aanleiding van de nieuwe communicatievisie en de participatieleidraad. Deze onderwerpen worden in het najaar van 2024 opnieuw in de raad behandeld. Pas daarna start de uitrol, waardoor het opleiden van bestuur en organisatie in 2025 plaats gaat vinden. Niet alleen de uitrol van het opleiden maar ook andere activiteiten zoals benoemd in beide documenten, zullen daardoor later dan gepland opgepakt worden.

Door de personele wisseling van de wijkcoördinator is onder meer het afwegingskader inwonersinitiatieven vertraagd. Ook de afronding van de evaluatie van de samenwerking met de dorps- en wijkraden is daardoor later gereed dan gepland.

2.4.3 Veiligheid en openbare orde

Op basis van de regeling functioneel leeftijdsontslag (FLO) konden brandweermedewerkers, die daar voor in aanmerking kwamen, eerder stoppen met werken. Deze medewerkers kregen tot hun 65e een uitkering. In de structurele bijdrage aan de Veiligheidsregio Twente (VRT) houden wij jaarlijks rekening met een bedrag voor het FLO overgangsrecht van onze brandweermedewerkers. In de halfjaarrapportage 2023 is er al € 453.000 afgekocht. Het bewuste bedrag van € 453.000 had namelijk betrekking op de kosten die vanaf 1 januari 2023 tot aan het einde van het FLO-overgangsrecht in 2025 nog worden gemaakt. Echter niet op het tekort dat op 1 januari 2023 al op de balans stond van VRT vanwege de afwikkeling van voorgaande jaren. VRT heeft aangegeven deze onduidelijkheid te betreuren, maar dit betekent wel dat er nog een aanvullende storting plaats moet vinden. Over dit jaar betekent dit een nadeel van afgerond € 203.000.

2.4.4 Vergunningverlening toezicht en handhaving

Buitengewoon Opsporingsambtenaar
Er is in het afgelopen jaar personeelsverloop geweest in de bezetting bij de Boa's. Inmiddels is de handhavingscapaciteit met 3 fte Boa's bijna op orde. Nu na een lang traject eindelijk de capaciteit voor de functie handhaving toereikend is, kunnen onze geüniformeerde medewerkers daardoor meer zichtbaar zijn op straat. Hierdoor dragen zij bij aan het bevorderen van het veiligheidsgevoel van onze inwoners en ondernemers.

2.4.5 Organisatie

Hoewel in de programmabegroting 2024 - 2027 wordt gerefereerd aan het feit dat het een opgave is in de huidige arbeidsmarkt om bij vrijkomende functies vacatures te vervullen, is dit beeld voor Borne inmiddels gewijzigd. Tot nu toe zijn nagenoeg alle vacatures ingevuld. Borne is aantrekkelijker geworden om voor te werken:

- De nieuwe werkplekken in het Huis van Borne zijn in zicht
- Door de nieuwe conversietabel kunnen we soms een hoger salaris bieden
- Borne en de organisatie zijn in ontwikkeling en dit brengt interessante opgaven met zich mee.

Soms is invulling bij heel specialistische functies nog een probleem. Dit heeft tot nu toe nog niet geleid tot aanpassingen in planningen zoals opgenomen in de programmabegroting 2024 – 2027. Er worden over het algemeen immers geen werkzaamheden gepland voor capaciteit die er niet is. Dit zorgt er, samen met de pas op de plaats voor dat inhuur afneemt.

2.4.6 Baten en lasten Bestuur en samenleving

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten binnen het programma Bestuur en samenleving bijgewerkt.

PR4 Bestuur en samenleving (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Organisatie	9.465	9.685	11.545	-1.860	N
Bestuur	1.406	1.406	1.435	-29	N
Participatie en communicatie	69	69	69	0	-
Dienstverlening en digitalisering	1.316	1.316	1.395	-79	N
Veiligheid en openbare orde	1.977	1.977	2.489	-512	N
Vergunningverl. toezicht en handhaving	52	52	52	0	-
Totaal lasten	**14.284**	**14.504**	**16.985**	**-2.480**	**N**
Baten:					
Organisatie	21	21	39	18	V
Bestuur	0	0	0	0	-
Participatie en communicatie	0	0	0	0	-
Dienstverlening en digitalisering	486	486	582	96	V
Veiligheid en openbare orde	0	0	0	0	-
Vergunningverl. toezicht en handhaving	0	0	0	0	-
Totaal baten	**507**	**507**	**620**	**114**	**V**
Saldo PR4 Bestuur en samenleving	**-13.777**	**-13.997**	**-16.365**	**-2.366**	**N**

Verschillenverklaring

Het saldo binnen het programma Bestuur en samenleving is € 2.366.000 negatief. € 203.000 beïnvloedt negatief het resultaat, de overige Hiervan beïnvloedt € 203.000 negatief het resultaat. De overige € 2.136.000 zijn budget neutrale uitzettingen. De volgende financiële afwijking binnen het programma Bestuur en samenleving is van invloed op het resultaat:

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Veiligheid en openbare orde	Lasten	-203	N	VRT
Saldo PR4 Bestuur en samenleving		**-203**	**N**	

In de onderstaande tabel staan de overige afwijkingen, deze afwijkingen zijn budgetneutraal, beleidsarm en technisch van aard, maar wel programma overstijgend. Het gaat voornamelijk om loon- en prijsstijgingen, waarbij de tegenhanger op de stelposten zit binnen het programma Financieel gezond.

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Organisatie	Lasten	-550	N	Budgetteren Oekraïnemiddelen (personele component)
Organisatie	Lasten	-1.310	N	Loon- en prijsindexaties
Organisatie	Baten	18	V	Loon- en prijsindexaties
Bestuur	Lasten	-29	N	Loon- en prijsindexaties
Dienstverlening en digitalisering	Baten	96	V	Hogere inkomst reisdocumenten
Dienstverlening en digitalisering	Lasten	-96	N	Hogere afdracht Rijk reisdocumenten
Dienstverlening en digitalisering	Lasten	17	V	Loon- en prijsindexaties
Veiligheid en openbare orde	Lasten	-309	N	Loon- en prijsindexaties
Saldo PR4 Bestuur en samenleving		**-2.163**	**N**	

De dekking van deze € 2.163.000 komt uit de volgende budgetten:

Programma / Thema	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Inclusieve samenleving: inburgering en vluchtelingen	Last	550	V	Budget Oekraïnemiddelen (personele component)
Financieel gezond: financiën	Last	1.613	V	Loon- en prijsindexaties
Saldo PR4 Bestuur en samenleving		**2.163**	**V**	

2.5 Financieel gezond

Dit programma gaat vooral over de gemeentefinanciën. Ook is in dit programma het grondbedrijf en gemeentelijk vastgoed ondergebracht. Op hoofdlijnen lopen we ook binnen dit programma op koers. Zo is in het voorjaar over het boekjaar 2023 door het college voor het eerst een oordeel gegeven over het rechtmatig handelen door middel van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit positieve oordeel is door de accountant bevestigd. De jaarrekening 2023 liet weer een positief saldo zien, dat overwegend is veroorzaakt door incidentele meevallers. De P&C producten zijn in 2024 op tijd aangeleverd aan de raad. Daarnaast is voor het eerst, op verzoek van de raad, de MeerjarenPrognosesGrondexploitaties (MPG) in openbare vorm verschenen.

2.5.1 Financiën

Binnen het thema Financiën ontstaan de volgende verschillende verklaringen:

- Gemeentefonds: de meicirculaire laat over 2024 een voordeel zien van € 702.000 ten opzichte van de septembercirculaire vorig jaar. Dit voordeel ontstaat vooral door de incidentele compensatie op de accressen.
- Vervangingsinvesteringen: op de stelpost vervangingsinvesteringen staat voor 2024 € 110.000. Deze kan vrijvallen. Deze middelen kunnen in 2024 niet meer worden ingezet, doordat de kapitaallasten pas een jaar na gereedkoming gaan lopen, zoals vaststaat in de financiële verordening. Dit overschot ontstaat onder ander door kritisch te kijken naar bijvoorbeeld de vervanging van onze apparatuur en niet alles direct te vervangen op het einde van de economische levensduur.
- Er is meer dividend ontvangen vanuit de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) dan werd verwacht. Dit leidt tot een voordeel van € 28.000.
- Er zijn meer woningen en niet-woningen waarvoor onroerende zaakbelasting verschuldigd is gerealiseerd dan geraamd. Dit leidt tot een structureel voordeel aan OZB-inkomsten van € 400.000.
- Het belasten van de grondexploitaties met rente gebeurt conform een door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) vastgestelde manier. De uitwerking van de in mei vastgestelde MPG (MeerjarenPrognosesGrondexploitaties) zorgt ervoor dat er meer rente moet worden doorberekend naar de grondexploitaties dan waar rekening mee is gehouden. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel van € 190.000.
- De overige financiële verschillen die binnen dit thema ontstaan zijn administratief. Vanwege prijs- en loonindexatie wordt er budget vanuit de stelpost prijscompensatie binnen het programma Financieel gezond overgeheveld naar de overige programma's.
- Het openen van de grondexploitatie Bornsche Maten Fase 3D de Horsten kan ervoor zorgen dat er mogelijk meer vennootschapsbelasting moet worden betaald. Op dit moment zijn de financiële gevolgen hiervan nog niet duidelijk. Er wordt meer duidelijk hierover verwacht in de tweede helft van 2024. Dit wordt vervolgens meegenomen in de financiële eindejaarswijzigingen.
- Zoals gesteld in de nota Kaderstelling 2025 - 2028 wordt een proces gestart om een set aan ombuigingsmaatregelen te ontwerpen. Dit zijn maatregelen die gericht zijn op een reëel en structureel sluitende begroting op termijn. Gezien het complexe karakter van dit proces, de onafhankelijkheid en objectiviteit die nodig is, en het ontbreken van beschikbare capaciteit binnen de organisatie, wordt een extern bureau hiervoor als ondersteuning ingeschakeld. Naar verwachting zullen de kosten die hiermee gepaard gaan ongeveer € 80.000 zijn. Dit is een incidenteel nadeel. Kosten zullen in 2024 én 2025 gemaakt worden.

2.5.2 Vastgoed

In de begroting is rekening gehouden met het afstoten van het huidige gemeentehuis in 2024. Dit is doorgeschoven naar 2025. Dit is een budget neutrale technische wijziging.

2.5.3 Baten en lasten Financieel gezond

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten binnen het programma Financieel gezond bijgewerkt.

PR5 Financieel gezond (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Financiën	9.172	12.042	7.354	4.688	V
Vastgoed	2.824	2.824	2.802	22	V
Grondzaken	1.977	1.977	1.977	0	-
Totaal lasten	**13.973**	**16.844**	**12.133**	**4.710**	**V**
Baten:					
Financiën	62.823	66.187	67.087	900	V
Vastgoed	1.146	1.146	692	-454	N
Grondzaken	1.977	1.977	1.977	0	-
Totaal baten	**65.946**	**69.309**	**69.755**	**446**	**V**
Saldo PR5 Financieel gezond	**51.973**	**52.466**	**57.622**	**5.156**	**V**

In tegenstelling tot alle andere programma's is het saldo binnen het programma Financieel gezond € 5.156.000 positief. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat alle loon- en prijsstijgingen in eerste instantie binnen het programma Financieel gezond zijn geraamd. Waar deze loon- en prijsstijgingen overal voor nadelen zorgen valt er binnen dit programma budget van dezelfde omvang vrij. De volgende financiële afwijkingen binnen het programma Financieel gezond zijn wel van invloed op het resultaat:

Verschillenverklaring	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Financiën	Baten	702	V	Meicirculaire
Financiën	Lasten	110	V	Vrijval vervangingsinvesteringen
Financiën	Baten	28	V	Dividend
Financiën	Baten	400	V	OZB
Financiën	Lasten	190	V	Rente
Financiën	Lasten	-80	N	Ombuigingsmaatregelen
Financiën	Lasten	-68	N	Diverse kleine nadelen
Saldo PR5 Financieel gezond		**1.282**	**V**	

Binnen het programma Financieel gezond zitten op baten en lasten niveau de volgende de budget neutrale, beleidsarme en technische overhevelingen:

Programma / Thema	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Vastgoed	Lasten	22	V	Minder onderhoud uit bestemmingsreserve
Vastgoed	Baten	-500	N	Verkoop Rheineplein 1 vindt in 2024 niet plaats
Vastgoed	Baten	46	V	Loon- en prijsindexaties
Financiën	Baten	-22	N	Minder onderhoud uit bestemmingsreserve
Financiën	Lasten	500	V	Reserve onttrekking verkoop Rheineplein 1
Financiën	Lasten	-46	V	Stelpost Loon- en prijsindexaties
Financiën	Baten	-358	N	Verrekening stelposten binnen programma
Financiën	Lasten	358	V	Verrekening stelposten binnen programma
Saldo PR5 Financieel gezond		**0**		

In de onderstaande tabel staan de budget neutrale, beleidsarme en technische overhevelingen vanuit de stelposten binnen het thema financiën naar andere programma's

Budget naar programma	Baat / Last	Beïnvloed resultaat		Reden
Wonen en leven	Last	198	V	Zie hoofdstuk 2.1.4 Baten en lasten Wonen en Leven
Duurzame toekomst	Last	-57	N	Zie hoofdstuk 2.2.5 Baten en lasten Duurzame toekomst
Duurzame toekomst	Baat	150	V	Zie hoofdstuk 2.2.5 Baten en lasten Duurzame toekomst
Inclusieve samenleving	Last	1.965	V	Zie hoofdstuk 2.3.9 Baten en lasten Inclusieve samenleving
Bestuur en samenleving	Last	1.613	V	Zie hoofdstuk 2.4.6 Baten en lasten Bestuur en samenleving
Totaal naar andere programma's		**3.869**	**V**	

3. Projecten en investeringen

Inleiding

Hieronder wordt per programma de stand van zaken weergegeven van de door de raad toegekende investeringskredieten / projecten. Investeringen hebben meestal een looptijd van meerdere jaren. In de jaarstukken wordt bepaald of kredieten kunnen worden afgesloten of moeten worden overgeheveld.

In deze rapportage zijn de projecten Huis van Borne, Spanjaardswijk en het Sportcomplex Borne-West niet opgenomen, omdat er geen afwijkingen te melden zijn.

Herinrichting Weerselosestraat
In 2024 krijgt de Weerselosestraat een upgrade van 50 naar 30 km per uur. Hierdoor krijgt de weg een ander profiel en ontstaat er meer ruimte voor groen. De werkzaamheden aan de weg vinden plaats in het vierde kwartaal van 2024. Daarna kunnen pas de groenvoorzieningen aangelegd worden. Dit zal naar verwachting en afhankelijk van de weersomstandigheden in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvinden.

Verduurzaming sporthal De Wensinkhof
We zijn bezig met verduurzaming van de sporthal. In de voorbereiding is tijdens onderzoek onduidelijkheid over de technische staat van het gebouw naar voren gekomen. Dit wordt verder onderzocht op effect en consequenties. Mocht hieruit een aanleiding ontstaan om de raad te informeren dan gebeurt dat vanzelfsprekend.

Watertakenplan
Volgens het vastgestelde watertakenplan 2022-2026 staat voor 2023 en 2024 de optimalisatie afvalwatertransport bedrijventerrein Veldkamp gepland. Het afvalwater loost nu in het vrijverval riool aan de Burenweg te Borne. Om de afvalwaterstroming en het waterbeheer te optimaliseren wordt het afvalwater van bedrijventerrein Veldkamp rechtstreeks getransporteerd naar de zuivering in Hengelo. De voorbereiding, samen met onder andere de overige belanghebbende partijen, vraagt meer aandacht en tijd dan vooraf was voorzien. De verwachting is dat het werk in 2025 in uitvoering komt. Financieel heeft het voor 2024 geen gevolgen.

De “rioolvervanging en afkoppelen Wensink-zuid”, dat valt onder het watertakenprogramma, wordt integraler ten breder opgepakt. Het kostendekkingsplan van het watertakenplan 2022-2026 wordt in een totaal pakket (incl. rioolvervanging) voor de oudere wijken herzien. Om werk met werk te maken en de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden, wordt bij de Nota Kaderstelling 2026 een integraal meerjarig investeringsprogramma, als onderdeel van het IBOR (Integraal beleidsplan Openbare Ruimte), gepresenteerd. Dit betekent dat de werkzaamheden die gepland staan voor 2024 in Wensink Zuid doorschuiven naar 2025.

Herinrichting parkeerplaats Azelosestraat
Het ontwerp van de parkeerplaats Azelosestraat is verder uitgewerkt. De prijs van de aanbesteding is echter hoger uitgevallen dan het beschikbare krediet. De reden hiervoor is dat bij het ontwerp van de parkeerplaatsen onvoldoende rekening is gehouden met de gevraagde klimaatadaptieve aspecten. De raad is hierover door middel van een separate memo d.d. 19 juni 2024 en in het Politiek Beraad d.d. 27 juni 2024 geïnformeerd. Er is een extra krediet nodig van € 150.000. De structurele effecten (kapitaallasten) van € 8.000 worden meegenomen in de begroting 2025.

Rotonde Azelosestraat/Twickelerblokweg fietspad
Dit project wijkt af op de planning. De werkzaamheden zijn niet haalbaar in 2024 door langere wachttijden voor het verleggen van kabels en leidingen en personele planningsproblemen. Aan de westkant van Borne worden meerdere werkzaamheden uitgevoerd. Deze worden nu opnieuw in de planning gezet om ervoor te zorgen dat deze werkzaamheden elkaar niet in de weg zitten.

Spooronderdoorgangen Borne
In het derde kwartaal van 2024 ronden we de nodige onderzoeken en de ontwerpen van onderdoorgangen Oonksweg en Bornerbroeksestraat af. Inmiddels hebben we al een deel van de benodigde percelen verworven. De kosten voor verwerving van deze gronden die nodig zijn voor de spooronderdoorgang Oonksweg zijn hoger uitgevallen dan vooraf ingeschat. Uit de totale kostenraming voor beide spooronderdoorgangen, kan heroverweging op onderdelen plaatsvinden en zal blijken in hoeverre de beschikbare budgetten afdoende zijn.

Deze kostenraming is gereed in najaar 2024. In het najaar zullen wij duidelijkheid verschaffen in de voortgangsrapportage.

Herinrichting Prins Bernhardlaan
In 2024 is gestart met het uitvoeren van verschillende voorbereidende onderzoeken en heeft een eerste participatieronde met de bewoners plaatsgevonden. In de tweede helft van 2024 zal het ontwerp worden afgerond. De verwachting is dat uitvoering van de werkzaamheden in 2025 zal zijn. Dit is onder andere afhankelijk van de capaciteit bij de nutsbedrijven. Hiermee wordt vertraging in het project opgelopen.

Kredietenoverzicht (€ 1.000)*	Startdatum	Bedrag investering	Subsidies / bijdragen	Beschikbaar krediet	Besteed t/m 2023	Besteed 2024	Resterend krediet
Oonksweg onderdoorgang	25-5-2021	18.700	-14.600	4.100	368	1.245	2.487
Bornerbroeksestraat fietsonderdoorgang	25-5-2021	4.320	-3.456	864	260	40	564
F35: Parallelweg-Oonksweg	25-5-2021	1.840	-1.472	368	118	124	126
Herinrichting Spanjaardswijk	1-1-2022	2.850	-250	2.600	443	616	1.541
Aanleg groen Spanjaardswijk	1-1-2022	250	-	250	1	-	249
Bomen 2023	1-1-2023	220	-	220	62	-	158
NBD Borden 2023	1-1-2023	70	-	70	-	-	70
GRP kredieten 2023 (Watertakenplan)	1-1-2023	961	-	961	156	62	743
Hemelwaterleiding F35-Noord	1-1-2023	350	-	350	225	125	-
Voorb.krediet Wensink-Zuid fase 2-4	26-9-2023	500	-250	250	8	59	183
Herinr. Weerselosestraat 30km/u	7-11-2023	124	-	124	-	-	124
Bomen 2024	1-1-2024	220	-	220		-	220
Wegen 2024	1-1-2024	100	-	100		-	100
GRP kredieten 2024 (Watertakenplan)	1-1-2024	986	-	986		42	944
Rioolvervanging Spanjaardswijk	1-1-2024	736	-	736		-	736
Herinr. Prins Bernhardlaan	1-1-2024	3.000	-1.513	1.487		42	1.445
Rioolvervanging Prins Bernhardlaan	1-1-2024	1.000	-	1.000		-	1.000
Herinr. parkeerplaats Azelosestraat	1-1-2024	700	-	700		238	462
Rotonde Azelosestr./Tw.blokweg fietspad	1-1-2024	650	-419	231		-	231
Totaal PR1 Wonen en leven		**37.577**	**-21.960**	**15.617**	**1.641**	**2.593**	**11.383**
Grond/Infra De Horsten	1-1-2022	559	-	559	266	287	6
Scheidingswand De Veste	1-1-2023	80	-	80	59	1	20
Kindcentrum Borne-West	11-7-2023	10.846	-	10.846	1.002	207	9.637
Zwembad 2023/2024	11-7-2023	881	-	881	77	285	519
Sportcomplex Borne-West	11-7-2023	25.040	-	25.040	716	627	23.697
Verduurzaming sporthal De Wensinkhof	1-1-2024	242	-28	214		-	214
Vervanging natuurgrasveld 3 NEO	28-5-2024	80	-	80		69	11
Totaal PR3 Inclusieve samenleving		**37.728**	**-28**	**37.700**	**2.120**	**1.476**	**34.104**
ICT: Vervangingsinvesteringen 2023	1-1-2023	236	-	236	38	65	133
ICT: aanschaf hardware De Oversteek	1-1-2024	230	-	230		-	230
ICT: audiovis. middelen Huis van Borne	1-1-2024	250	-	250		11	239
Totaal PR4 Bestuur en samenleving		**716**	**-**	**716**	**38**	**76**	**602**
De Oversteek : verbouwing	20-4-2021	8.600	-	8.600	659	710	7.231
De Oversteek: inrichting	20-4-2021	348	-	348	-	4	344
Totaal PR5 Financieel gezond		**8.948**	**-**	**8.948**	**659**	**714**	**7.575**
Totaal		**84.969**	**-21.988**	**62.981**	**4.458**	**4.859**	**53.664**